

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kényszerű visszahívására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 8.

Gyűlölet.

Egy lap, mely védtelen nőket, apácákat oly otromba módon támadott egyszer, hogy e miatt kaszinóból is ki-dobták, gondolom, mivel neki az ilyenféle esemény eléggé megszokott lehet, most újra az apácák ellen förmed, miután naponként úgy sem tesz egyebet, mint a katolicizmust morogja fanatikus korlátozottságával s a katolikus vezérferfiakat leplezi le keserves balsikerrel.

Az történet, hogy a budai sz. Erzsébet apácák főnöknője egy pörben tanuként lévén beidézve, kérte a bíróságot, hogy otthonában tanuskodhassék. Kérelmének indokolásaként gyöngékedését és rendi szabályzatát hozta fel, hogy t. i. nekik pápai engedély nélkül a kórházat, hol működnek, elhagyniok nem szabad.

A bíró tekintetbe vette a kérelmet s a lakáson hallgatta ki a tanut, kinek vallomását illetékes egyházi fóruma írásban is beterjesztette a bírósághoz.

Ez a tény, melyhez hasonló udvariaságból is százszor előfordul, felbőszíti a felekezeti türelemtől illatozó Magyar Szót s hetet-havat összehány dühében a pápa belügyeinkbe való avatkozásáról, szolgálattelküsről stb. Felhossa még, hogy e precedens után mi lenne, ha »egy mármarosai kazár a sadagórai csoda rabbi tilalmával próbálna kivonni magát a tanulás alól?»

Szép hasonlat s ékesen mutatja, hogy kik nem mernek már lapot szerkeszteni.

Kevés bölcsességgel kormányozzák a világot, igaz, de ennél már mégis több kell ahhoz, hogy nyilvánosan szólhasson valaki.

Szegény apácák, kik kora reggeltől estig ápolják beteg felebarátaitokat, kiktől nem kérdeik sem nemzetiségét, sem vallását, kiktől csak azt kérdeik: hol fáj, hogy páratlanul gyöngéd ápolástok enyhítse a kint, ti, kik mint megtestesült őrangyalok virasztatok a kórosak lázálmai felett; ti, kik a betegnek minden szélsőjét, piszkát, a ragályozás közeli eshetőségét türetek úgy, mintha Krisztust látnátok ott a beteg ágyban: ime, fizetnek nektek.

Vegyetek tudomást erről a fizetésről, hogy könnyebb legyen áldozatok, melyet hoztatok, midőn a világ boldogításáért lemondtatok a világ élvezeiről.

Ime, titeket, kik önkényes örök fogásra vetitek magatokat, a szeretet láncával bilincselve oda sziveteket a betegek ágyához, titeket, kik a legnagyobb földi jóról, a szabadságról mondtok le, hogy a szenvedőknek, a mindenkitől elhagyatottnak mindene lehessetek, így támad a sivár lelkű, liberális muszával folyton tolatkodó sajtó.

Régen is megesett, hogy a fanatikus csöcselék Barrabást kívánta szabadon látni s megkínózta Krisztust, ma is jaj a becsületes embereknek. Mert a hitványságnak akad védelme a csöcselék között.

A gyilkosnak betegség a mentsége, sikkasztónak a paralízis, gazembernek az átöröklés, csak a tisztességes embernek nincs védője.

Im, merítsenek a jó szerzetesnők új erőt a munkához, mert ebből a támadásból is láthatják, hogy mennyi a beteg azok között is, a kik — szabadon járnak.

P-y.

A pápa a szerzetesrendekhez.

A pápa június 29-én levelet intézett a szerzetesrendek és vallások intézetek főnökeihez és levelében kiemeli, hogy ezeknek az intézeteknek a harcok korszakában, amilyen a mostani, a körültekintés és szeretetteljes gondoskodás különös bizonyítékaira van szükségük a pápaság részéről.

A pápát fájdalmasan sújtja a bántalmak keménysége, melyek legutóbb a vallások rendek és intézetek néhány nemzet részéről érték. Az egyház is sajnálja ezeket, mert eltekintve attól, hogy az egyházat jogában érzékenyen megsértették, ez nagy kárt is jelent működésére nézve. Aki a papokat vagy szerzeteseket támadja, az megtámadja az egyház szemefényét. A pápa emlékeztet arra, hogy semmi kísérletet sem mulasztott el arra nézve, hogy ily méltatlan üldözést föltartóztasson és ezeket a nemzeteket ép oly súlyos szerencsétlenségtől megmentse.

De hasztalan reméltük — így mondja tovább a levél — hogy panaszaink meghallgatásra találjanak. Épen ezekben a napokban egy vallások érzülete által különösen kiváló népnél, mely iránt a pápa egészen különös gondoskodást tanúsított, kivételes törvényeket fogadtak el, melyekkel szemben a pápa néhány hóval ezelőtt fölemelte őva intő szavát. Kötelessége nevében és jeles elődei példájához híven a pápa legünnepélyesebben elveti ezeket a természetes és evangélikus joggal és az egész hagyománnyal ellenkező törvényeket. Ezek a törvények ellenmondásban állanak az egyház abszolút jogával is, hogy vallások intézeteket kizárólag az egyházmegyére alapítson. A

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A napraforgó.

Írta: Deér.

Olyan volt, mint a napraforgó. Csak a fényt, a ragyogást leste. Pedig maga szegény volt. Özeveg anyjával künn laktak a külváros egyik szegényes udvari szobájában. De lelke telve volt ragyogó képekkel, ábrándokkal. És ő bizott ez ábrándokban. Valami erős meggyőződés élt a lelkében, hogy ő még gazdag lesz, ragyogás, fény, pompa fogja körülvenni...

És úgy ápolta ezeket a bohó ragyogó, színes ábrándokat... Csak a fényt, a ragyogást kereste, mint a napraforgó... A sorsa is olyan volt mint a napraforgó...

A míg a fény, a ragyogás tartott, élt, virágzott, s mikor eltűnt a fény, el a ragyogás, akkor elhervadt, elpusztult szárnalmas, lassú, de csunya hervadással...

I.

Tardi Józsa szegény leány volt. Valamikor ugyan jómódban éltek, de atyja meghalt, nagy adósság maradt utána, s így a leány anyjával együtt bizony nem a legfényesebb körülmények közé jutott.

De ez nem sújtotta le a leányt.

Míg anyja kesergett helyzetük mostohaságán, a leány mosolyogva vigasztalta. Különös természete is volt neki.

Valami erős sejtélem élt lelkében, hogy sorsa nem lesz mindig ily mostoha, neki még gazdagnak, előkelőnek, ünnepeket kell lennie.

Hogy mi adta neki ezt a gondolatot, azt bajos volna eldönteni. Tán a nagy szépsége érlelte meg benne ezt a gondolatot, mert hogy nagyon szép volt, az tagadhatatlan. És ő nagyon is tudatában volt szépségének. Órákig állt a tükör előtt s gyönyörködött szépségében.

Anyja hiába pirongatta, a leány csak mosolygott:

— Hagyd el anyám, szépségem nagy kincs s engem még boldoggá fog tenni...

— Vagy nagyon szerencsétlenné, — mondta ilyenkor anyja...

És mind a kettőnek igaza lett. Először Józsanak, azután meg az anyjának...

A dolog pedig így esett meg. Valami bálfele volt készülőben. Nem valami elitbál ugyan, de mégis eléggé fényesnek ígérkezett.

Józsa nem hagyott nyugtot anyjának, hogy rábírtja arra, hogy a bálba elmenjenek.

Anyja végre is engedett neki. Józsa boldogan készült a bálra. Egy még a jobb időkbeli meglevő rózsaszínű selyem ruháját vette elő s azon javított s azt igyekezett viselhetővé tenni, ami sikerült is neki.

Meg kell vallani, hogy mikor a bál esté-lyén felöltözött, vakítóan szép volt. Mindenki- nek a szeme feléje fordult, mikor a bálterembe lépett. És Józsa észrevette ezt, lelke fűrdött a kéjben, hogy ragyoghat, hogy ünneplik. Nem is volt fukar kegyeinek osztogatásában. Ajkai körül örökös mosoly játszott, szemében, azok- ban a nagy aczéltékes szemekben pedig va- lami bolondító vágyódás ült.

Sokan forgolódtak körülötte. Józsanak mindegyikhez volt egy-egy nyájas szava, egy biztató mosolya. Különösen feltűnt neki egy vörös hajú, kifejezéstelen arcú fiatal ember, ki szintén ott settenkedett mellette, de szólni nem mert hozzá, csak a tekintetéből olvasta ki a leány, hogy mennyire magával ragadta szépsége. Egyik mellette álló ifjútól megkérdezte, hogy ki legyen az a vöröshajú fiatal ember? S így megtudta, hogy valami Goldmann nevű dúsgazdag bankárnak egyetlen fia, kire mérhe- tetlen vagyon vár és pedig a közel jövőben, mivel az atyja nagybeteg s csak napok kéré- dése már élete.

Mikor Józsa ezt meghallotta, egyszerre megváltozott. Hideg, feltűnően közönyös lett mindenkiel szemben, de annál tüze- sebb pil- lantásokat vetett Goldmannra, ki végre is be- mutatatta magát. Józsa csak ezt várta.

Mikor a fiatal bankár mellette volt, elő- vette minden kedvességét, szellemességét. Mind ez nem maradt hatás nélkül Goldmannra. A fiatal ember teljesen rabja lett a szép leány-

pápának az a kívánsága, hogy a vallásos rendeket és intézeteket megerősítse. Ama törvények igazi indító oka az egyház elleni gyűlölet, valódi célja Krisztus éltető tevékenységét a társaság köréből kiirtani. A pápa a rendekhez tartozó férfiaknak és nőknek dicsőretekkel adózik és kiemeli, hogy éppen az erényeik azok, amelyekért őket üldözik. Utal azokra a nagyszámú különféle intézményekre, melyeket szerzetesek alkottak meg és amelyeket most mindenütt minden jó polgár áld és méltatja különösen a vallásos társaságok nagy érdemeit, amelyek oly buzgón követik az ő kívánságait, még végtelen szenvedések, sőt életök árán is, mint azt a legutóbbi kínai zavargások alatt is bebizonyították.

Hogy a szerzeteseket bátorságukban erősítse, a pápa kiemeli, hogy a század legkiválóbb férfiai között is nincs hiány elfogulatlan szellemekben, akik fölemelkednek, hogy a szerzetesek műveit dicsérjék és azoknak sérthetetlen polgári jogait és mint katolikusoknak még sokkal inkább érinthetetlen szabadságát védelmezzék. Ha Isten ezeket a szenvedéseket megengedi, ez azért van, hogy a léleknek, mely a megszokott nyugalomban nem ritkán elszábadt, új erőt adjon. A pápa ezért felhívja a szerzeteseket, hogy kettőzött buzgósággal éljenek a hitnek, az imádságnak és a szent cselekedeteknek.

Emlékezzenek meg azokról a példákrol, a melyeket elődeik ép oly szomorú időkben adtak, mint amilyenek a mostaniak. Hogy a mostani gyenge, romlott társadalmat fölemeljék és megtisztulva visszavezessék Üdvöztője lábaihoz, oly férfiakra van szükség, a kik nagy erénnyel és apostoli szíjjel vannak felruházva. Legyetek ti ilyen férfiak! A felebaráti szeretet érzelme szilárd és méltó, de egyúttal szelid és elnéző magatartást parancsol a szerzeteseknek. Emlékezzetek — így végződik a levél — a magasztos szavakra: Vince in bono malum és ismételjétek Krisztussal: Pater, dimitte illis! Istenben keressétek erőteket. A pápa veletek van és veletek van az egész katolikus világ.

A fogyasztási adók jogának megvásárlása a községek által.

Érdekes hír szivárgott ki a pénzügyminisztérium falai közül. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy a pénzügyminisztériumban tárgyalások folynak az iránt, vajjon nem-e lehetne az állami borítal adó és hufogyasztási adó beszedési jogát a városok és a községek tulajdonába bocsátani oly módon, hogy a városok,

illetve községek egy bizonyos fix összeget, a mely e jog örökbe átengedése alkalmával egyszer és mindenkorra akként állapíttatnék meg, hogy az a városok és községek által 30 év alatt évi egyenlő részletben lenne törlesztendő. E hír — habár a forrása elég megbízható — kissé kalandosnak tűnik fel, de elvégre még mindig helyesebb az átengedésnek ez a módja, mint az odaajándékozás.

A szerb trón.

Minthogy nem igen van kilátás arra, hogy Sándor királynak fia örökösé legyen, a Balkán lapok minduntalan a szerb trónöröklés kérdésével foglalkoznak. Legújabbban a félhivatalos szófiai »Mir« azt írja, hogy Sándor király és a császár között megegyezés jött létre a szerb trónöröklés kérdésében. A megegyezés szerint Mirko montenegrói herceg lesz a trónörökös, a ki plebiscitumnak fogja magát alávetni.

Két beszámoló.

Előre vetik árnyékukat a választások; országsszerte folynak már a beszámolók. Megyénkben is élénken mozog mindkét párt: a függetlenségek is, a szabadelműek is. Most is két beszámolóról adnak hírt tudósítónk; egyik liberális, másik függetlenségi képviselő beszéde. Róluk a következő tudósításokat kaptuk:

Rigó Ferenc beszámolója.

— Saját tudósítónktól. —

— jul. 8.

Hasánap folytatta a bihari kerület népszertű függetlenségi képviselője megszakitott körútját s most is ugyanazon lelkesedéssel, avval a tüzzel fogadták választói, mint eddig a hol megfordult. Szinte lelkesedés és óráció számba ment a Vajda községbe való bevonulás. Impozáns lovasbandérium már Jákó-Hodos község előtt várta a tisztelői és hívei kíséretében utazó képviselőt és ezek vezették be a községbe. Itt az összes lakosság az utcákon ünnepi díszben várta és az arcukon szinte égett az ünnepi láz. A község háza tágas udvarát, hol a beszámolót megtartotta, szorongásig megtöltötte a hallgatóság. *Magyar* Gábor ev. ref.

lelkész kérte fel emelkedett szellemű beszédében a beszámoló megtartására, a mit Rigó Ferenc teljesített is, mintegy másfélórás beszédében. Beszéde folyton higgadt, tárgyilagos és reális tartalmu volt, mely mindvégig lebilincselte a hallgatók figyelmét. Ostorozta a Tisza és Bánffy által megteremtett korrupciót. Széll Kálmánról még nem tud nyilatkozni. Rátért a költségvetésre és ebből kifolyólag a közösügy átkaira. Követelte az 1848. XX. t.-cz. életbe léptét, a progresszív adórendszert és a létminimumot. Végre a szocializmus mézédés maszlagjáról is világos képet nyújtott. A beszédet a folytonos helyeslés gyakran szakította félbe. — A beszámoló után Kalas Sámuel igen ügyes és szellemes beszédében kérte fel Rigót a jelöltségnek újból való elfogadására a választók lelkes éljenzése közben.

A vajdai beszámoló előtt Jákó-Hodoson számolt be választóinak Rigó Ferenc nem kevesebb lelkesedés és rajongás közt. Itt is lovas legények és zászlós szekerek fogadták, a község háza pedig Dóczi Sándor előkelő gazda s a függetlenségi párt lelkes harczosa kérte fel a beszámoló megtartására.

Érdekes kis epizód történt Vajdán, melyet lelkesítő hatásánál fogva jónak látunk felemlíteni.

Mikor Rigó Ferencet Kalas Sámuel felkérte a jelöltség elfogadására, Rigó nyílt öszinteséggel ezt jelentette ki:

— A megtiszteltetést köszönöm, de ez nem tőlem függ. A jelölés a központ dolga. Ha a kerület központja engem talál jelölni, úgy igyekszem majd megint diadalra juttatni a zászlót.

Erre a hallgatóság sorából egy öreg, tehetetlen ember Simon Péter 78 éves földműves csoszogott oda Rigó elé és így szólt:

— Nagyságos uram! Negyvennyolczas voltam mindig. Szolgáltam 48-ban és be is voltam börtönözve már a negyvennyolczas eszméért. Érzem, hogy már nem soká élek... de úgy szeretnék meghalni, hogy tudjam, miszerint a 48-as zászló Rigó Ferenc kezében van. 25 év óta az a meggyőződése, hogy a 48-as eszme és Rigó Ferenc egy test és egy lélek!

nak. Ámbár lelkében semmi sem volt, a mit idealizmusnak mondhatnánk, most mégis úgy érezte, hogy Józsa nagy változást idézett elő lelkében. Tan nem is volt ez szerelem, mint inkább hatalmas, szenvedélyes vágyódás. Elég az hozzá, hogy Goldmann megfogadta, hogy a leánynak övének kell lennie, bármennyibe kerüljön is. Ő, a rövidlátó pénzében bízott.

Azt hitte, hogy megveheti a leányt.

Pedig csalódott.

Józsa szerette a fényt, a ragyogást, de azért sokkal büszkébb volt, semhogy pénzéért eladta volna magát. Ő neje akart lenni a gazdag Goldmannnak. És elérte célját, ámbár anyja majdnem dugába döntött mindent. Ez idő alatt ugyanis Józsanak kérője akadt. Egy szerényebb jövedelmű, de igen képzett hivatalnok. Az ifju szerette a leányt s szívesen tette volna nejevé. Józsa anyja is sürgette e házasságot.

De Józsa határozottan visszautasította, pedig szerette ő is az ifjut, s szíve megremegett, mikor az ifjut távozni látta. De csakhamar megvigasztalódott a szép leány, mikor Goldmann egy nap ünnepélyesen megkérte kezét. A fiatal embernek atyja meghalt. Ez határozott. Atyja életében nem merete volna Józsat nejevé tenni mert tudta, hogy az nem egyezett volna bele. Ő meg sokkal határozatlanabb volt, semhogy erélyesen fel mert volna lépni. De most, hogy a maga ura lett, első volt, hogy a szép leányt biztosítsa magának.

Józsa boldog volt. Ragyogónak, fényesnek

látta a jövőt. Megtalálta a fényt. Arra nem gondolt, hogy mi lesz akkor, ha elmúlik a fény, a ragyogás?

II.

A fiatal Goldmann nagyon könnyelmű életet élt. Ebben neje is segítségére volt. Két kézzel szórták a pénzt. De míg az asszony tisztán nagy vagyona tudatában költekezett és azért, hogy családját ünnepejjék, addig férjének egész más okai voltak. Őt a keserűség, a csalódás kényszerítette mintegy az örökös dorbézolásra.

Csalódott nejeben. Azt hitte, ha nejevé lesz, ha jólétet biztosított számára, meg fogja őt becsülni, tán szeretni is. Csakhogy Józsa, mikor elérte féltve őrzött vágyainak teljesülését, szabad folyást engedett szenvedélyeinek.

Nagyon kikapós, kaczer menyecske lett belőle. Férje tudta ezt, de nagyon gyenge jellem volt. Nem volt benne semmi férfiaság, semmi erő. Mikor látta, hogy neje őt elhanyagolja, számba se veszi, máshol keresett és talált kárpótlást.

Józsa sem szenvedett hiányt az udvarlókban. Meg volt mindene és mégis sokszor úgy érezte, hogy keserűség, elégedetlenség tölti be a szívét. Hiányzott neki valami. Nem sokára megtudta, hogy mi. A szíve megsugta neki. Az a férfi, kit szeretett s ki egykor nejevé akarta tenni, egyre ünnepeltebb, tekin-

télyesebb ember lett. Es Józsa ezt tudta. Figyelemmel kísérte annak az embernek minden lépését. Mert szerette most is, tán jobban, szenvedélyesebben, mint azelőtt. Meg is tett mindent, hogy azt az embert magához lánczolja. De hiába. Az hallani sem akart felőle.

Igy élt Józsa örökös küzdelemben saját szívével. Nem is vette észre férjét, mintha nem is léteznék rá nézve.

Csak akkor vett tudomást róla, mikor férje egy szép napon azzal állított be hozzá, hogy önkrementek. Mindjárt azt is tudtára adta neki, hogy keresse a boldogulást ott, ahol tudja, mert ő többé tudni sem akar róla, ki megrontója volt.

Józsa az első percében teljesen meg volt törve. De aztán mintha eszébe jutott volna valami.

A tükörbe pillantott s elégedetten szemlélte még mindig szép, telt alakját.

Azt gondolta, hogy csak egy pillanatra, rövid időre bujt el a nap a felhők mögé s aztán újra elő fog tűnni. Mint a napraforgó, mely az éji homály eltűnése után újra várja a fényt, a ragyogást, mely vonzza, csalogatja.

Józsa is így volt. Újra fényt, ragyogást keresett...

Levelet írt hajdani kérésének, a most már ünnepelt, nagy urnak. Azt hitte, hogy őt nem lehet olyan hamar kitörölni senki emlékéből.

Tisza István gróf beszámolója.

— Saját tudósítónktól. —

— július 8.

Tisza István gróf, az ugrai kerület országgyűlési képviselője kerületének központján vasárnap délelőtt tartotta meg beszámoló beszédét. Daczára a kedvező szép időnek, a választó polgárok semmi érdeklődést sem tanúsítottak.

Meglepetésben azonban mégis volt része a képviselőnek.

Először meglepő volt az a diszes bandérium, mely kocsija mellett lovagolt, — a vezérrel együtt öt tagból állott, — másodsorban a nyolczvan emberből, — részben választó polgárokból — álló tömeg, mely a beszámoló színhelyén várta.

Meggyőződhetett a képviselő, hogy teljesen elvesztette csekély népszerűségét is s nagyon nagy küzdelmet kell kifejtenie, hogy pártja zászlaját győzelemre vezesse, ha valamire való ellenjelöltje akad.

A vasutnál néhány ember várta csak Tisza István grófot s mint már említettük, egy öt tagból álló lovas bandérium. Egyenesen a piacra tartottak, hol megtörtént a nevezetes beszámoló.

Hogy mit beszélt, annak igen nehéz volna tartalmi kivonatát adni. Mentegette magát a legtöbb politikai szerepléseért, beszámolt pártja áldásdus működéséről s a beszámoló alatt a körülbelül nyolczvan emberből álló hallgatóság egyre apadt. A végén már majdnem csak az ugynevezett nadragosok hallgatták, névszerint Lovassy Ferencz, Markovits Antal, Beöthy Pál, Bölöny József, Schwartz Ferencz, Solcz Ferencz gyógyszerész, Lakatos József, továbbá Otvös Gyula és Kiss Gyula jegyzők.

A lanyha érdeklődés mindenkit meglepett s különösen leverte a beszámolót tartó képviselőt.

A bankett 300 terítékre volt rendelve, de csak kilenczven teríték kelt el. Ezek között is keresve kellett keresni a választó honpolgárt.

Ennek daczára megindult a pohárköszöntők özöne. Különösen tarkította a bankettet a N. Bölöny pohárköszöntője, ki Tiszát éltette mint barátját és nem mint kormánypárti képviselőt.

Különösen sikerült hasonlat volt a bankett alatt a kormányról és a Goldstein boltosról, —

De levelére nem kapott választ. Aztán maga ment el. Beszélt nagy szerelméről és tudja Isten még miről. De a férfi hideg maradt. Csak annyit válaszolt neki, hogy hisz férjénél van s ő szeretőül meg nem öhajtja. Mikor aztán Józsa elmondta, hogy elvált férjétől, tönkrementek, akkor a férfi mosolygott, olyan fájdalmas szájakozó mosolylyal és nagyobb összegű pénzt ajánlott fel Józsának, hogy azzal enyhítsen nyomorán. Józsa habozott egyideig, de csak elfogadta a pénzt. Aztán támolyogva jött ki a házból.

Az utcán sok ember járt. Már alkonyodott s Józsa egy ideig czéltalanul állt az ajtóban. Nem tudta hova menjen, hisz senkije sem volt. Anyja jutott eszébe, kit nemrég temetett el. Annak a szavai csengtek fülébe.

— Vagy nagyon szerencsétlenné!

Egy pillanatra megrázkódott. De egy szép előkelő férfi haladt el mellette, ki mosolyogva intett neki. Józsa utána bámult, aztán lassan megindult a férfi után.

Azt hitte, újra fény, ragyogás vár rá. Pedig a mi ezután jött, az már csak homály, sűrű, piszkos posvány volt. Hova nem ragyog be a napsugár.

Elűt a fény, el a ragyogás és a napraforgó is hervadásnak indult, lassu, szánalmas, — de csunya hervadásnak.

(ugrai boltos), tett hasonlat. A kormány is árul mindent, kulimázt, ostoronyelet, mindent, akár csak a jámbor Goldstein.

Bölönyi pohárköszöntője után Tisza István válaszolt. A dicséretnek — ugymond — reá nézve meg van a kellemetlen oldala is, mert ő kormánypárti s itt a kormányt szidták most. Reméli, hogy nem fog eljönni az az idő, mikor a szabadelvű eszmék megtartásáért kell a pártból kilépni.

Beszélt végül az ugrai bíró.

Ezek után szép kilátásai lehetnek a kormánynak és Tiszáknak az ugrai kerületre nézve.

Tisza vasárnap Komádiban tart beszámolót.

Hohenlohe kancellár meghalt.

Hohenlohe-Schillingsfürst herceg volt német birodalmi kancellár szombat éjjel Ragatzban, ahol gyógyhasználat végett időzött, 82 éves korában meghalt. Komornyika halva találta.

Hohenlohe Klodvig Károly Viktor Hohenlohe-Schillingsfürst herceg, Ratibor és Korvei hercege, német államférfi, volt bajor miniszter és volt német birodalmi kancellár, szül. 1819. március 31-én. Jogi tanulmányait a göttingi, heidelbergi és bonni egyetemeken végezte s miután mint másodszülött fia nagy jövedelemre nem számíthatott, porosz állami szolgálatba lépett, melyet csak akkor hagyott el, midőn 1845-ben bátyja, Viktor a ratibori hercegséget örökölte. Hohenlohe ekkor a schillingsfürsti uradalmat kapta s e minőségben a bajor országgyűlés tagja lett, hol nemzeti és szabadelvű politikai fellépésével csakhamar feltűnést keltett.

Nagy politikai szereplése 1866-tól kezdődik, midőn a bajor király felismerve a Poroszországhoz való csatlakozás szükségességét őt 1866. december 31-én miniszterelnökké és külügyminiszterre nevezte ki. 1868-ban megkapta a Szt. István-rend nagy keresztjét. Eltérően a bajor partikuláristáktól követelt délnémet szövetséggel való federatív egyesülést, a német államszövetség megvalósítását tervezte s ha ezt teljesen nem is vihette keresztül, a külügyi téren az egyetértést az észak-német szövetséggel szorosra fentartotta és hozzájárult a bajor hadseregnek porosz mintá szerinti való átalakításához és gyarapításához. Midőn azonban egy új iskolatörvényvel az iskolát az egyháztól el akarta választani, maga ellen ingerelte a katolikus pártot, mely őt az 1869-iki választásoknál megbuktatta s miután az újonnan elrendelt választások is a liberálisok hátrányára ütöttek ki, a király Hohenlohenak már előbb benyújtott lemondását 1870. évi március 7-én elfogadta. Mint a felsőház tagja, 1870. júliusban a francia háborúban való részvétel, később pedig az új birodalmi alkotmány elfogadása mellett nyilatkozott. Tagja és első alelnöke lett a német birodalmi gyűlésnek s 1874-ben (Arnim elbocsátása után) párisi nagykövetté nevezték ki. E minőségben sokat tett a Franciaország és Németország közötti barátságos viszonyjavításá érdekében. 1885-ben Elzász-Lotharingia helytartójává nevezték ki Manteufel helyébe. Ezen kényes állásban nagy nehézségekkel kellett megküzdenie s bármennyire igyekezett a német birodalom iránt kedvező hangulatot teremteni, az elzásziak az 1887-iki választások alkalmával csupa tiltakozó képviselőt küldöttek a német parlamentbe. Hogy Elzász alkotmányát ekkor el nem törölték, mint a berlini kormánykörökben sokan kívánták első sorban Hohenlohe érdeme, ki hűvel és erélyvel lépett fel a birodalmi tartomány érdekében s kinek lelkiismeretessége és tapintatos modora nem kevésbé hozzájárult ahoz, hogy azóta engesztelékenyebb lett a hangulat Elzászban. Caprivi lemondása után II. Vilmos császár 1894. okt. 29-én német birodalmi kancellárrá nevezte ki. Ebben az állásban a Liebknecht elleni pörön kívül leginkább az Umsturz-törvényjavaslat megszavazását sürgette a birodalmi gyűlésen, míg az

Elzász-Lotharingiában fennálló diktatura megszüntetését ellenezte. Csekély szónoki képessége és hajlott kora parlamentáris sikerek kivívásában nagyban megakadályozták. A herceg egyik legjobb arczképét Balló Ede hazánk fia készítette. Neje Mária, szül. Sayn-Wittgenstein hercegnő, 1887-ben örökölte bátyjának Sayn-Wittgenstein Péter hercegnek litvániai birtokait, de mivel az 1887-iki porosz törvény a nyugati tartományokban idegen földbirtokost meg nem tűr, a hercegnő kénytelen volt a birtokokat eladni.

Hohenlohe Sándor herceg részvét-táviratokat kapott Ferencz József császár és királytól, Miklós cártól, Viktor Emánuel királytól és más fejedelmi személyektől, továbbá gróf Bülow birodalmi kancellártól. Az elhunyt herceg holttestét átszállítják Schillingsfürstbe.

Zárószemle a hadapródiskolában.

Felragyogott a nézők szeme és közös örömben dobbant meg az ország szíve, mikor a torna versenyen együtt látta a haza virágát, az izmos fiatalságot. Ily kedves kép tárul fel városunkban a honvéd hadapródiskola zárószemlájén, mikor a haza kis katonái, a fess hadapródok, a »legények eleje« fogja bemutatni tudása alaposságát, izmainak fejlettségét és ügyes tornászatainak javát.

Egészen megszokott dolog a hadapródiskola vezetősége részéről, hogy ezen diszes zárószemlén is érezteti előzékenységét a polgársággal és hozzáférhetővé teszi városunk intelligens lakosságának is e bemutató élvezetes programját.

A zárószemlére vonatkozólag tudósításunk szerint:

A helybeli honvéd hadapródiskola I., II. és III. évfolyam növendékei felett a zárószemléhez évben Csesznák Benő altábornagy I. honvéd kerületi parancsnok megbízása folytán folyó hó 11., 12. és 13-án hódusfalvi Ludmann Gyula ezredes budapesti honvéd gyalog dandár parancsnok tartja meg.

Ez alkalommal a zárószemle utolsó napján folyó hó 13-án délután 6 órától kezdődőleg az intézet helyiségeiben szavalati, zenei előadások, torna és vívó gyakorlati mutatványokból álló záróünnepély rendeztetik, — mely záróünnepélyt sétatáncverseny, vacsora és tánczenészek követi.

Tekintettel arra, hogy az intézet teljes létszáma csak jövő évben éretik el, ez alkalommal a jelzett záróünnepélyre külön meghívók nem adatnak ki, hanem ez uton értesítetnek a növendékek szülői, hozzátartozói valamint az érdekeltek a záróünnepély megtartásáról.

A záróünnepélyen megjelenni szándékozók azonban névre szóló »belépő jegyekkel« láttatnak el. Ezen belépő jegyek szóbeli vagy írásbeli kíváncsra az intézet segédtsíjzóját igényelhetők, s a növendékek szülői és hozzátartozói valamint az ügybarátok és azt igénylők és családjaik részére az intézet segédtsíji irodájában szívesen kiszolgáltatnak. A résztvevő hölgyek felkérnek, hogy egyszerű öltözkében jelenjenek meg.

Mihez tartás végett tudtul adatik, hogy a fogatok az intézet területére nem a főkapun, hanem a Rhédey-kört felé vezető út melletti mellépkapun hajthatnak be.

UJDONSAGOK.

A nagyváradi tornakör Vár-Sonkolyoson.

Vasárnap délelben kedélyes társaság indult a Vár-Sonkolyos mellett fekvő csepkőbarlang megtekintésére, kikhez utközben még többen csatlakoztak, úgy, hogy a vár-sonkolyosi indóházán mintegy harminczöten szállottak le a kirándulók, kiket Stern Odön és Sebestyén József vállalati üzletvezető fogadtak igen szí-

véliesen. A megérkezés után azonnal megidultak a *Misid* gyönyörű völgyén, hogy kitűzött céljukat mihamarabb elérjék. A Körösön átvezető hidon azonban kisebb pihenőt tartottak, gyönyörködve a vidék fontos színpontjában. A sziklaormok tetején mint valami lovagvár áll a Telegdi József országgyűlési képviselő remek nyaralója, melynek aljában a Körös hőmpolygeti jelenleg szennyes hullámai.

Tovább menve egy festői szépségű völgybe jutunk, ez a híres *Misid-völgye*, az út ezen gyönyörű vidéken vitt keresztül, míg elérték a barlangot, mely két egymáson levő üregből áll. Mindenekelőtt az alsó barlangot szemléltek meg, melynek portaléja kísértetiesen van megvilágítva s közepét egy csörgedező patakocská szeli át. Ezen alsó üreg még most van a kövesedés korában, azonban már is telve van gyönyörűbbnél-gyönyörűbb alakzatokkal, ennek tüzetes megtekintése után elindultak a felső, ugynevezett *Bíró Lajos-barlanghoz*, hová a meredek hegyoldalon természetesen lépcsőzet visz fel. E felső barlang bejárata kissé alacsony s közepén már egy út van készítve, hogy könnyebben megközelíthető legyen. 25—30 méternyi ily alacsony út után egy tágasabb s magasabb csarnokba ért a társaság, hol már a természet alkotta gyönyörű alakzatokat láttak, innen még beljebb menve egy nagyobb terem, melynek mennyezete és oldalfalai csupa csillámzó alabastrom-fehér csepekvökből állanak.

Itt a társaság egy tagja egy igen szép barlangbogarat is fogott, mely állítólag Európában csak még egy barlangban található. Megtekintették még egy megkövesedett ősszállat koponyáját s gyönyörködtek a természet szépségében s aztán nagy vigyázattal ereszkedtek le a völgybe, hol a Misid-patak partján izletes ozonnára ültek le, melynek jóízű elfogyasztása után még mintegy órát töltöttek el s aztán visszatértek Vár-Sonkolyosra, hol kedélyes lakoma várt rájuk, melynek végeztével Jelinek Géza torna köri titkár szép szavakban mondott köszönetet egy a vállalat vezetőnek szíves kalauzolásáért, mint *Bérczy Imre* főszolgabírónak és *Hollósy Gyula* révi jegyzőnek az ügyben tett közreműködésükért.

Ezután a Nagyváradi felé induló személyvonattal visszatértek.

Az elnök unokája.

Délafrikában könnyű a támadás, nehéz a védelem.

Mikor a búrok büszke öntudattal vonultak be a Fokföldre, diadal követte minden léptüket s az angolok már Fokvárosban képzelték a farmerek tomboló paripáit.

Egyszer aztán megelégték az előrehaladást s megpróbálták védelmezni az eddig meghódított területeket. Ugyanakkor az angolok megelégték a védelmet, támadásba mentek át s egy hónap alatt Bloemfonteint, két hónap alatt Pretóriát foglalták el, harmadik hónapban pedig a pretóriai elnöki palotából hirdették ki ünnepélyesen, hogy a két búr köztársaság — fuit.

Krüger elnök hitt a hivatalos hirdetésnek s kimenekült Európába.

És mikor nincs már elnök, nincs főváros, nincs haza, csak egy hatalmas délafrikai angol birodalom, az erdők sűrűjéből, hegyek rejtekéből elő törnek a búr kommandók s nap-nap után vivják ki fényes diadalait a betolakodott hódítók fölött.

Hja, az angoloknak már nincs mit elfoglalniuk, nincs hol támadniuk, védekezniük kellene — s Délafrikában nehéz a védelem.

Milyen szép lenne ez a nehéz küzdelem, ha élén állana az ősz elnök, ki azt annyi bátorsággal indította meg s oly hamar hagyta cserben!

Milyen szép lenne, ha nem siffrizott táviratokat váltana Bothával, hanem parancsokat osztogatna most az alder-woodi erdőből épp oly törhetlen erélyvel, mint egykor a pretóriai fényes palotából!

Milyen szép lenne...

A helyett más hír érkezik.

Az elnök gyenge unokája, *Krüger* Fanny k. a. Szan-Franciskóban mint énekesnő lép fel s hangversenyeket rendez a búrok javára. Angolul fog énekelni a búr leány, angol közönségnek, hogy megnyerje az angol szíveket az ő szorongatott népének.

Eppen úgy, mint a hogy a búr vitézek is angol gyártmányú Maxim-ágyúkkal küldenek halálos üzeneteket az angol katonák szívének.

Hiszszük, találni fognak mind a ketten. A búr golyók is, a búr ének is. És a kifáradt vén sas ott Hágában csodálkozva szemléli majd a fényes diadalokat, melyeket unokái kivívnak Délafrikában — és Amerikában.

Ha a sasok kidőlnek a szabadság zászlaja mellől, odaszegődnek a pacsirták. S ha nem győzött az ősz sas tapasztalata, győzni fog a pacsirták lelkesedése.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Jul. 11. Városi közgyűlés.

* Személyi hír. Dr. Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök a m.-csékei és a vaskóhi kir. járásbírók vizsgálására tegnap elutazott.

* Kinevezés. A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke, a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe *Jaczkovits* Gyula végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Mádi Kovács György katolicizása. Mádi Kovács György halála alkalmával sok mindent elmondtak róla a lapok. Adalékul ezekhez nem lesz talán érdektelen és tanulság híján felemlíteni azt sem, hogy milyen pontos és lelkiismeretes volt a boldogult ker. kath. kötelemeinek teljesítésében. Rendesen májustól novemberig tartózkodott gerjeni birtokán az u. n. Kovács-pusztán, hol alig 2—3 évvel ez előtt építtetett magának pompás kis kastélyt. Ezen idő alatt nem mulasztott el egyetlen ünnepest és vasárnapot, hogy misét ne hallgatott volna. Legtöbbször Faddra jött s mindannyiszor benézett a plebániára is. Akármilyen vendége volt, magával hozta a templomba. Tavaly részt vett az egész urnapi körmeneten. Gyomorbajos lévén, a faddi plebános utján dispencziót kért az egyházmegyei hatóságtól a bőjt alól. Ez idén már nagy betegen jött le Pestről május vége felé pusztájára s a faddi templom első padjából hiányzott a jó szertábornok, így nevezte a nép, ájtatos alakja. Mig végre örökre eltávozott közülük.

* Ongyilkos lett a felesége után. Fekete-Tót községben a napokban Szudrissák Mihály 32 éves embert a konyhájában felakasztva találták. A szegény ember ezelőtt hat héttel temette el a feleségét s azóta buskomor volt. A hitvese utáni bánatában követte el végzetes tettet.

* Képviselőjelöltek figyelmébe. Ma, mikor átlag minden második ember képviselőjelölt, érdeklődéssel vettük a következő közleményt:

Képviselőjelöltek és választópolgárok közlő érdekel, hogy: »Mit ígérhetnek az országgyűlési képviselőjelöltek? és mennyi »Az országgyűlési képviselő választási kerületek hivatalos lakója?« Mindkét kérdésben a Budapesti megjelenő »Express« című napilap vagy két héten át terjedelmes és alapos ismertetéseket és tájékoztatásokat közöl, melyekre ez érdeklődők figyelmét felhívjuk, megjegyezzük, hogy az említett közlemények egy korona beküldése mellett az »Express« napilap kiadói hivatalánál: Budapest, VIII. József-körút 77. rendelhetők.

A két kérdés közül az elsőre könnyű a válasz. Mit ígérhetnek a képviselőjelöltek? Mindent; s épp oly könnyű volna a válasz arra is, hogy mit kell megtartaniuk? Semmit. A második feleletre így látatlanba csak nagyon határozatlan felelet adható; mit kell fizetni egy kerületért? A mennyit csak a jelölt megbír. A részleteket kíváncsian várjuk az Express című lapból, melyre csak úgy jellemzésül megjegyezzük, hogy közleményei közvetlenül az első tiszta választások között jelennek meg.

* Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Bíró* Imre nagyváradi kir. törvényszéki és *Füzessy* Sándor debreczeni kir. ítélőtáblai írnokok kölcsönösen áthelyezte.

* A színház karja. Két hatalmas szál gerendát ütöttek tegnap a földbe a Szigligeti-Színház előtt és adtak alkalmat nagyszámu publikumnak a csodálkozásra. A két szál gerenda épp a főbejárat kellő közepén áll s ha az ember az irányukat követte, meg is találta az okot, miért meredeznek ott ég felé. Még a színi idény kezdetén letört a színház homlokzatán lévő csoportozatból az egyik hölgyalak kinyújtott karja s azóta csonkán mutogatott előre, a Körös ábrándosan mormoló habjai felé. Most, mikor mindenki igyekszik megrokkant egészségét helyreállítani, sor került a megcsonkult szoborra is; s ha a gerendának hinni lehet, pár nap múlva ő nagysága ép kézzel fogja ismét mutogatni Nagyváradi izzadó közönségének a Körös hűvös hullámai, a mi legjobb üdülőhelyünket.

* Ki a bolond? Valamelyik alföldi megyében egy ur elkezdte a megye pénzét. Rövidség okáért nevezzük Pistának. A jó kedélyű Pista urnak volt egy igen becsületes bátyja, Józsi, akit rettenetesen lejutott a dolog. Nem is hagyta abba a dolgot, hanem előkelő orvosok bizonyítványával igazolta, hogy őcséce bolond. Jó emberek ugyan a megyei urak, ha kell, hát ők azt is elhiszik. De hogy a név tisztázva legyen, a legközelebbi megyegyűlésen Józsi komolyan, meghatottan feláll s így szól:

— Tekintetes közgyűlés! Szegény őcsám, amit tett, bolondságában tette. De én nem akarom, hogy bárki is károsodjék, az egész összeget kifizetem a saját pénzből!

A szép nyilatkozatra általános helyeslés lőn a felelet. De egyszerre egy mély bariton, valami magyaré hallatszik:

— Hiszen, amint most látom, nem a Pista a bolond, hanem a Józsi!

* A pipa ártalmasabb, mint a szivar és a cigaretta. Az Egészségügyi Lapok-ban olvassuk: Az égő dohánynál a szengőz annál nagyobb mennyiségben képződik, minél lassabban hatol keresztül a levegő a dohányon. Legtöbb szengőz van azért a pipa dohányfüstjében és legkevésbé a cigarettá füstjében. A pipa dohányján keresztül a leglassabban, a cigarettá dohányján át a leggyorsabban hatol a levegő. Legártalmasabb tehát a pipázás és legkevésbé

ártalmas a cigarettázás. A szivar a középén áll; ártalmasabb, mint a cigaretta, de nem oly ártalmas, mint a pipa. De a szivarok közt is van különbség. A legfinomabb és legdrágább szivar ártalmasabb lehet, mint a legsilányabb, ha nem szelel jól.

* **A pestis miatt.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a bolgár közegészségügyi hatóság a Konstantinápolyban előfordult pestisesetek miatta Konstantinápoly felől jövő utasokra nézve Hebicsevo állomáson f. hó 6-ától kezdve tizenegy napi vesztézárt rendelt el. Kivételt képeznek a keleti expressz-vonatok utasai, akik a vesztézárt mellőzésével becsáttatnak át. Az e vonatokon levő utasoknak azonban bolgár területen a vonatokon kívül levőkkel nem szabad érintkezniük. A konvencziós vonatoknak Hebicsevo és Konstantinápoly között való közlekedését beszüntették, a vonatok helyett vegyes vonatok járnak. Constantza és Konstantinápoly között az összes forgalom további intézkedésig be van szüntetve. A keleti expressz-vonatok csak Bukarestig és onnan közlekednek. Pétervárról táviratozzák, hogy a pestisveszedelem elhárítására kiküldött bizottság Konstantinápolyt pestissel fertőzöttnek mondotta ki.

* **Lányi Géza a »Bazár« kertben.** Őszintén megvallva csalódtunk. Azt hittük, hogy a váradi közönséget már a **Lányi Géza** fülbe-mászó, kedves nótái sem lesznek képesek felmelegíteni s a vasárnapi előadás alkalmával zsufolásig megtelt a Bazár-kert. Helyet nem lehetett kapni s tekintélyes közönség vissza is ment emiatt. A társulat a legkényesebb igényeket is kielégítheti s bár melodikusabbak a **Dankó Pista** nótái, de a kar tultesz jóval rajta. Kurucz-nótái, melyeket a teljes karszemélyzet tárogató mellett ad elő, a hangversenyeknek fő vonzó erejét fogják képezni. Nagy élvezetet nyújtanak **Lányi Géza** cimbalom-szólói s zajoson megtapsolták a társulat fiatal hegedűművészt. Altalánosságban sok szépet írhatunk az előadásról s ajánljuk is a közönség pártfogásába, egyre azonban mégis figyelmeztetjük **Lányi Gézát**. Vegye figyelembe a megjelent intelligens **családokat** s hagyja ki a műsorból azt a pár sikamlós kuplét, melynek előadása csak a társulat hírnevét ejtene csorbát. Nagyon kielégítettek bennünket a hallott igen szép magyar nóták s ilyen körülmények között semmi szükség nincs az **orfeumoskodásokra**.

* **Szerencsétlenség egy iskola építkezésénél.** Csongrádon az épülő állami polgári leányiskola állványainak egyrésze összedőlt és hat munkás súlyos zúzódásokat szenvedett. A vizsgálat arra enged következtetni, hogy egy elbocsájtott munkás bosszúból néhány kapcsot, mely a gerendákat összetartotta, eltávolított és az állvány azért dőlt össze.

* **A tréfa áldozata.** Végzetes szerencsétlenség történt e hó 5-én a Szilvás község határában lévő »Papi« majorban, hol egy arató munkás lelte halálát. Az említett napon este-felé az aratók a gabona kaszálásával foglalkoztak, miközben tréfás megjegyzéseket tettek egymásra, hogy ki hogy halad a munkával. A legtöbb élcz Csányi Adám arató munkásra esett, a ki rendszerint a kaszálás közben el-el maradt a többi társától s ezért azután azzal csufolták, hogy nem elég éles a kaszája, azért maradozik el. Csányit bosszantotta az a dolog, a mikor a kaszák élesítése közben a mellette ülő Babják Ferencz ismét azzal állt elő, hogy »Csányi jól megélesítsd a kaszádat, nehogy megint elmaradj.« — A már különben is felingerelt Csányi felugrott és mérgében hátára csapott az öreg Babjáknek az éles kaszával. Babjáknek a fia, a ki szemben ült Csányival, mikor észre vette, hogy Csányi mit csinált az apjával, felugrott s a kezében volt éles kaszá-

val akkorát sújtott Csányi nyakára, hogy Csányi nyakából vastag sugárral ömlött ki a vér. A megrémült többi munkások megijedtek s rögtön a majorba futottak segítségért, honnan azonnal orvosért küldtek, mire azonban az orvos megérkezett, Csányi már halott volt. Az öreg Babják szintén súlyosan megsérült, de sérülése nem életveszélyes. A gyilkos legényt a csendőrök elfogták és bekísérték a járásbíróshoz. A szerencsétlenül járt Csányinak Iregén lakó családját táviratilag értesítették a szomorú esetről.

* **Drága biblia.** A napokban adták el nyilvános árverésen azt a bibliát, melyen Viktoria angol királyó a férje Albert herceg annak idején hűséget esküdtek egymásnak. A biblia éveken át Sleath John udvari lelkész birtokában volt, a kinek utódai most azt árverés alá bocsátották. A kikiáltási ár egy font sterling volt. Végre is egy műbarát vette meg 40 guineáért, vagyis 1000 koronáért.

* **Egy tanfőrfi ünnepzése.** Kedves, lélek-emelő orációkban részesítették a napokban Pécselt a magyar tanári kar egyik kimagasló alakját: **Schultz Imre** pécsi püspöki tanítóképezdei tanárt, abból az alkalomból, hogy 34 évi fáradozásokban és eredményekben teljes munka után nyugalomba vonult. Az érdemekben megőszült férfiú kiváló sikerrel művelte a tanügyi irodalmat s az általa írt tankönyvek egy kis könyvtárt tesznek ki. A jubileumi ünnepségeken kellően méltatták soha nem muló érdemeit, azonkívül elárastották az ünnepet üdvözlésekkel. Az ünnepély záróját képező diszebóden szebbnél-szebb felköszöntőket mondtak a nyugalomba vonuló derék férfiúra.

* **Riadalom a bécsi tőzsdén.** A tegnapi délelőtti bécsi értéktőzsdén nagy riadalmat keltett, hogy Flesch Pepi, ismert bécsi milliós bányáros, megjelenve a tőzsdén, 30000 darab értékpapírvásárlásra adott megbízást. A megbízást csak részben teljesítették, mert csakhamar kiderült, hogy Flesch elméjében megháborodott.

* **Lipót király nem békül.** Egy brüsszeli félhivatalos lap megzafolja azt a hírt, mintha a belga király leányaival ki akarna békülni. Lipót király a nyár folyamán Gasteinba utazik üdülésre, de ez alkalommal Lónyay grófnéval nem fog találkozni. Arról pedig, hogy Lujza hercegnőt Szászországban meglátogassa, egyelőre szó sincs.

* **Kámforrá vált borbély.** Még az év elején történt, hogy Mező-Keresztesen kirabolták Fábrián József ottani lakost. A kamarája ablakán hatoltak be s zsirt, élelmiszereket emeltek el, jókora mennyiségben. A gyanu egy Tóth Pál nevű borbély segédre irányult, aki megszökött. A hatóság most országosan körözteti.

* **Hulla a Nagypiaczon.** Tegnapi este a Nagypiaczon, egy kilencz óra tájban, egy férfi hullára akadtak. Kiletét nem sikerült megállapítani. Valószínűleg, — ruházatából ítélve — munkás ember lehetett s szívszélhűdés érte. Beszállították a bonczházba.

* **Agyonlőtt buzatolvaj.** Soki Antal kovácsbéli lakos nem igen tudott különbséget tenni az enyém és tied között s most az aratás idején is úgy gondolkozott, hogy azért mert ő nem vetett, azért a gabonához mégis jussa van. Ezt a nézetét a boldogtalan tévelygő életével fizette meg. Az aratás kezdete óta ugyanis egymást érték a buzalopások a község határában. A levágott és tarlón keresztbe rakott buzakévéket lopkodták el, ugyanígy, hogy a gazdák az előjáróshoz fordultak, hogy legalább most, a termések behordásáig mezőőröket alkalmazzon a község. Az előjáróság intézkedése folytán pár nap óta állandóan négy mezőőr őrködött a határban. Ezek közül Nyári Balázs mezőőr szombaton

éjjel észrevette, hogy egyik buzaföldön egy kocsit rakodik buzával. Nyári észrevételről megközelítette a kocsit s mikor fölismerte, hogy a buzakévéket Soki Antal rakja a kocsira a fiával együtt, kinek vetése azonban nem volt, rákiáltott, hogy miért bántja a másét. A tolvaj vasvillát kapott föl s nagy káromkodással a mezőőrré támadt, hogy agyonveri, ha még egy szót mer szólni s el nem takarodik onnan. A mezőőrt azonban nem ijesztette meg Soki, mert amint a mezőőr ismételt figyelmeztetésére sem tette le a vasvillát sőt azzal a mezőőrré akart csapni, Nyári a nála volt töltött fegyverrel rá lőtt a veszedelmes emberre, a kit ellen találta. Soki rögtön elesett. Azután Nyári a fiatal Sokival a kocsira tette és bevitték a községházra, a hova orvost hívtak, de már nem lehetett rajta segíteni, mert belső elvérzés következtében meghalt. A hatóság által megijett nyomozás alkalmával Sokinak a padlásán már nagymennyiségű buzakévéket találtak, melyet mind a más földjéről lopott éjjelenként.

Gyilkosság bosszúból.

— Saját tudósítónktól. —

— július 8.

Megrázó, véres jelenet játszódott le vasárnap délelőtt a nagypiaczon. **Szász Ferencz** számos megölte **Glück** Leopoldot, mert elcsábította a feleségét. A csábító gégecsutkáját metszette keresztül, ki öt perc múlva már megszűnt élni. A gyilkos mormogott valamit a becsütről és bosszuról, aztán átadta magát a rendőrségnek.

A véres eset részletei a következők:

Szász Ferencz 38 éves szalárdi születésű favágó, aki legutóbb **Tóth** László szalárdi birtokos magtárában mint zsákoló volt alkalmazva Glück Leopold tizenkilencz éves napszámossal együtt.

Szász nemrég arról értesült, hogy felesége, mig ő távol van, megcsalja. Megnevezték a csábítót is Glück Leopold személyében. Bejött hát vasárnap reggel Váradra s felkereste előbb a nejét. Eppen ott volt nála Glück is, de a férj láttára megugrott. Szász elindult a keresésére s nemsokára meg is találta a nagypiacz-téri »Ujvilág« kávéház előtt, hol harmadmagával beszélgetett. Szász megfogta a Glück karját, mire ez megütötte. **Erre Szász kirántotta hosszú élesre fent kését s torkon szurta a csábítót.**

Eppen a piac kőarkán esett össze a sebesült, alig öt perczig hörgött, aztán végképpen elszenderült. A kés a torkát és a gége csutkát teljesen kettémetszette.

Óriási nép csődület keletkezett e jelenet után, s megfogták a gyilkost, aki nem is ellenkezett s nyugodtan adta át magát az odaérkező rendőröknek is. **Baranyi** Menyhért rendőrbiztos, **Pataky** Károly fogalmazó és Boit rendőr bevitték azután a rendőrséghez.

Ma kihallgatták s azt vallja, hogy maga Glück bujtogatta fel a felesége ellen. Vasárnap reggel jött be Nagyváradra s mikor meggyőződött felesége bűnösségéről, elhatározta magát, hogy bosszút áll. Ezért vette magához a kést is.

A gyilkost ma már átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

A hullát ma feibonczolták.

Igazságszolgáltatás.

Czorda Bódog nyugalomba vonul. Egyike a magyar bírói testület legmagasabb funkcionáriusainak vonul vissza ősszel az aktív munkásság teréről. Czorda Bódog, a kuria

másodolnőke szándékozik szeptemberben nyugalmasát kérni. Czorda Bódogot, a ki évek hosszú sora óta vezeti a legfelső bíróság büntető osztályát, egészségi állapota készíti ez elhatározásra.

A csempészett gyermek. Két »barátja« is volt Düwisch Katalin nevelőnőnek tavaly, a mikor különösen az egyikkel, akitől ezen a címen nagyobb pénzösszegeket kapott, érdekében állott elhíttetni, hogy anyává lett. Szerzett is örökbefogadás útján egy kis leánygyermeket, de a másik barátja, Onody Géza volt országgyűlési képviselő leleplezte. A törvényszék azután Düwisch Katalint, noha mindvégig amellett maradt, hogy csakugyan övé a gyermek, harmadfél évi fegyházzal sújtotta. A fogoly nevelőnő máig is az ártatlanságát hangsúlyoztatja büntetésében s megbízásából védője, Eötvös Károly felebezett a királyi táblához, a hol legközelebb újra foglalkozni fognak a rejtélyes esettel, még pedig szóbeli tárgyaláson.

SZINHÁZ.

A színészet Gyulán. Krecsányi Ignác színigazgató igen meg van akadva most Gyulán. Első baritonistája, Békési, súlyosan beteg s e miatt az énekes darabok előadása a legnagyobb akadályokba ütközik. Krecsányi a nagyváradi színház vakációzó bariton énekesét, Pintér Imrét kérte fel vendégszereplésre.

MULATSÁG.

A »nagyváradi 48-as népkör« táncestélye.

Vasárnap este zajlott le a »nagyváradi 48-as népkör« szépen sikerült táncestélye Karger Sándor »Hegyaljához« címzett kitérő nyári mulatójában. Már a korai esti órákban nagyszámu és díszes közönség foglalta le a kellemes üdülő helynek minden részét, úgy, hogy már 8 órára megtelt az egészen tágas mulató-kert közönséggel. A Rákóczy hangjai meilett vette kezdetét a mulatság az acetylén-nel világított és szépen díszített üveges táncteremben, hol csakhamar fölhangzott a dal-kör szép dala, melyet Gerencsér József vezetett. Ezt követte változatosan Köffer Béla és Jámber Lajosnak részint komoly, részint kacagató szavallatai, kik igen sok tapsot és eljenzést arattak, majd gyönyörű szép tűzijáték gyönyörködtette a mulató közönséget, a melyért dicsőítet érdemel Varga Lajos állatorvos, műkedvelő tűzművész. A négyeseket több mint 70 pár tánczolta. Igazán dicsőítet érdemel a buzgó rendezőség mindezekért, kik mindannyian mindent elkövettek az estély sikere érdekében.

A szép táncestélyen, melynek a virradat vetett véget, jelen voltak:

Leányok: Arany Róza, Bajor Anna, Bajor Mariska, Bogdán Vilma, Bozsik Ilona, Bozsik Margit, Diósy Juliska, Dobos Eszti, Fibik Jolán, Ferenczy Rózsika (Zilah), Gulyás Gizella, Gulyás Mariska, Hegedűs Anna, Jámber Ilona, Katona Gizella és Mariska, Katona Szeréna, Kovács Margit, Kurbucz Emilia, Luksz Lujza, Máthé nővérek, Molnár Róza, Nagy Vilma, Oláh Mariska, Plander Margit, Szabó Erzsike, Szabó Mariska, Szikora Etelka, Szilágyi Veronka, Szilágyi Zsuzsika, Ujfalu Vilma, Varga nővérek, Vasváry Gizella, Zakar Ilona.

Asszonyok: Arany Sándorné, Bajor Józsefné, Balázsovits Rudolfiné, Bereczky Sándorné, Bogdán Józsefné, Bodó Józsefné, Boros Péterné, Bujdosó Lajosné, Csegő Jánosné, Daday Józsefné, ifj. Daday Józsefné, Diósy Istvánné, Dudás Kálmánné, Eszenyi Józsefné, Fejvinczy Józsefné, özv. Fodor Lajosné, Fröhlich Jánosné, Fehér Dezsőné, Gulyás Lajosné, Gulyás Lászlóné, Huszti Sámuelné, Kadlicsek Sámuelné, Katona Józsefné, Katona Mihályné, Kovács Andrásné, Kovács Károlyné, Miklós Fe-

renezné, Millibák Józsefné, Molnár Istvánné, Molnár Jánosné, Oláh Ferenczné, Oláh Lajosné, Pichler Károlyné, Plander Sámuelné, ifj. Rimóczy Józsefné, özv. Serpánszky, Somogyi Lajosné, Standarik Györgyné, Stern Jakabné, Szabó Dezsőné, Szabó Istvánné, Szabó Jánosné, Szabó Józsefné, Szilágyi Ferenczné, Szilágyi Péterné, Tardy Lajosné (Vésztő) Tátray Sándorné, Urszuly Mihályné, Varga Lajosné, Zakar Lajosné, Breitner Józsefné, Király Zsigmondné.

Közönség köre.*

A »Tiszántul« tek. szerkesztőségének.

Becsés lapjának 152. számában Közönség köre rovatban Balogh Döme aláírásával kiadott közlemény az a része, hogy Iga Miklósnál Acsi-ban megjelent két vámos, hogy rábírák, miszerint adna egy nyilatkozatot, hogy a vámjegyek rendesek voltak, ez nem felel meg az igazságnak, mert a két vámos Iga Miklóssal nem is beszéltek hanem a két vámos engem kértek meg, hogy vonjam kérdőre Iga Miklóst, nem tudná-e megmondani, hogy hány vámjegyet kapott, e címen voltak gyanusok, nem hogy Balogh Döme el vesz a jegyekből és azután ellenek jelentést teszen.

Kelt Ácsi-pusztá, július hó 8-án.

Sternthal Arthur.

Az ügyre vonatkozólag most többet feleslegesnek tartunk; annak idején, ha a vizsgálat be lesz fejezve, részletesen tájékoztatjuk a közönséget.

* E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerk.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Írta: Lucien Biart.

Francziából: K—ő.

16.

— Kisasszony, földrengés van?

— Nem, felelt Micaela megindult hangon, én puska lövést hallottam. Nem tudom mi történik, öltözz fel gyorsan.

A tompa, zaj közeledett, nemsokára egy megvadult ló, mely valami nehéz tárgyat húzott maga után, vágatott be az udvarba. Minden oldalról indiánok futottak össze fáklyákkal.

— Mi történt? kiáltották Alvarez és don Estevan egyszerre.

— Azt mondják, hogy a lövést segélykiáltás előzte meg.

— Emberi test az, a mit az az átkozott állat magával cipel?

— Nem, csak a nyereg, mely leszakadt a hátáról.

Végre sikerült megfékezni a lovat, nyaka véres volt.

— Huzzák meg a lélekharangot! kiáltott egy lovas, ki éppen az udvarba vágatott.

— Az Istenért, mi történt? kérdé don Estevan.

— Tlaoli haldoklik, lelőtték az erdőben, a gyilkos elfutott a hegyszakadékon át.

— Tudják, hogy kicsoda?

— Antonis és három fia nyomon vannak. E perczen a kápolna kis harangja lassan megszólalt. Micaela térdre borult, atyja és Alvarez Tlaoli lakása felé siettek.

A földön feküdt Tlaoli teteme, meztelen mellén véres seb tátongott. Felesége mellette guggolt rendetlen hajjal, zavaros szemmel és szoknyája rongyaival igyekezett bekötni a borzasztó sebet. Mellette két gyermek sirt, egy harmadik a földön aludt. Alvarez kezét az áldozat szívére tette.

— Hallgasson el a harang, szólt felállva, Tlaoli meghalt.

A gyászos parancsot továbbadták szájról-szájra s a halálharang szava, mely már fölöslegessé vált, megszűnt.

— Vigyék el az asszonyt és a gyermekeket a lakásból és hozzanak viaszgyertyákat.

Az asszonyok körülvették a szerencsétlen özvegyet.

— Hagyjatok el, kiáltott, hiszen látjátok, hogy nem sirok!

— Micaela hiv téged, szólt az ültetvényes szeliden, nem akarsz neki engedelmessékedni?

— De igen, mert ő is szeretett Tlaolit.

A földön fekvő gyermek fölébredt s mosolygott a sok gyertya láttára, de a szokatlan jelenetből megrémülve sirni kezdett. Egy asszony felvette s anyjához vitte.

— Hadd sirjon, szólt ez, hiszen atyját vesztette el.

— Vigyék el, kiáltott Alvarez

Végre elvezették az egész családot, sirásuk messze elhangzott az éjszakában.

— Kit gyanúsítanak a vétekek? kérdezte az ültetvényes.

— Senkit, feleltek többen. Tlaoli békességben élt szomszédaival.

Alvarez elbeszélte a reggeli veszekedést; nem valószínű-e, hogy a mesztic állott bosszút ellenfelén?

— A kit üldöztünk, csakugyan mesztic volt, szólt Antonis, ki éppen visszatért.

— Elszalasztottátok?

— A nagy szakadékbba vetette magát.

— Fel kell jelenteni az ixhuatlancillói törvényszéknek, a rokonok pedig hadd virrasszanak a holttest mellett.

— Légy nyugodtan, én majd itt maradok s megakadályozok minden esetleges vitát.

Lassanként a munkások visszatértek kunyhóikba; a fáklyák kialudtak s a völgy visszanyerte szokott csendjét. A holttestet Alvarez rendelkezésére egy asztalra fektették s körülrakták viaszgyertyákkal.

A kunyhó előtt száraz galyakkal nagy tüzet raktak, öt-hat indián körülülte és inni kezdtek s beszélgetni kezdtek az elhunytól, nagy erejéről, bátorságáról, kitűnő tulajdonságáról. Ha néha nagyon hangosan beszéltek, vagy gyakran nézegettek a kancsó fenekére, Alvarez azonnal elvette a hatalmas pálinkás üveget tőlük, melyet a halott tisztelőire üritgettek.

Most ismét zokogás hallatszott; az özvegy belopódzott a kunyhóba s lekuporodott a tűzhely hamujába. Alvarez odament és igyekezett őt távozásra bírni, mikor egy vágató ló érkezett. Egy indián szált le róla, a ravatalhoz ment s fővegét levette a holttest előtt.

Öltözte olyan volt, mint legtöbb indiáné, alacsony, de erős, zömök termetű volt.

Közeledett a körülülők felállottak. Lassan közedett a holttesthez, kezét a sebre helyezte s fölfele hajolt, mintegy hallgatózva. Szemei, széles szája, tompa orra, sűrű, a szemébe csüngő haja, vadállati kinézetet adtak neki. Nemsokára telemelkedett.

— Lesz, ki misét mondasson érted s kárhozzék el a lelkem, ha valaha elfelejtem, hogy érted bosszút kell állanom!

— Későn érkezel Nahuatl, kiáltott az özvegy, fivéred már nem hall téged.

— Mit csinálsz te itt? szólt az indián durván. Férfiak dolga, hogy férfi felett virrasszanak! Hol vannak fiaid?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vilmos császár és a katonakabát.

Potsdam, július 8. Eitel Frigyes herczegnek az első gárda-ezredbe ma történt besorozása alkalmával Vilmos császár beszédet mondott, a melyben kifejtette, hogy a herczeg a mai nappal belép a feladatokkal terhes életbe, a mely feladatokra előkészült. A legelső feladat a honvédelme, a legelső fegyver a kard, a legelső ruha a porosz katonakabát. Bár még igen fiatal, de azért legyen a herczeg példakép a buzgalomban, példa minden katonai törvény megtartásában, példa mindenekelőtt, mint tiszt és mint férfiú.

— a legszebb, a mit csak képzelhetek. Komoly, az életre tekintő tiszt, törhetlen, vaserős mindabban, a mi a tiszt állás lovagiasságát teszi, kemény önmagával szemben, a legszigorubb önfegyelmével fenntartva a ház és az ezred hagyományait, nem törődve a kívülről nyilvánuló hangulatokkal, a szemeit egyenesen a célra szegezve, csak istenének és atyjának felelve: így induljon meg pályáján.

Ferencz József részvéte.

Budapest, július 8. Ferencz József király a következő részvéttáviratot küldte Hohenlohe Sándor herczegnek:

Legbensőbb részvétemet fejezem ki Önnek és családja valamennyi tagjának ama fájdalmas veszteség alkalmából, amely önként érte. Ajjában régi és kipróbált barátot vesztesz.

Ferencz József.

Margit özvegy olasz királyné is igen megleghangú részvéttáviratot küldött Hohenlohe Sándor herczegnek. A st.-galleni kanton kormányja a következő táviratot küldte:

A st.-galleni kormány őszinte részvételt értesült Hohenlohe herczeg volt birodalmi kancellár ő felségének a kanton területén ma történt elhunytáról, akit tetten gazdag hosszú élet után éppen akkor ért el a halál, mikor Ragatz hőforrásainál keresett enyhülést fájdalmaira. Egyet érzünk St.-Gallen népével, amidőn fájdalmas kötelességet teljesítve kérjük Önt, hogy fogadja legőszintébb és legmelegebb részvétünk kifejezését.

Hohenlohe Móricz herczeg is megérkezén, az elhunyt exkancellár fiai mind együtt vannak.

Vilmos császár távirata Hohenlohe Fülöphez.

Ragatz, jul. 8. Vilmos császár Swinemünde-ből a következő táviratot küldte Hohenlohe Fülöp Ernő herczegnek:

Nagyrabecsült kitudó atyád elhunytának gyászos híre melyen elszomorított. Legbensőbb részvétemet fejezem ki neked. Vigaszt kell találnod abban, hogy megemlékezhetel atyád élete folyásáról, a mely hűséges és sikeres tevékenységgel teljes volt. A megboldogult herczeg kiváló érdemei, a melyeket ifjúságában a német haza egyesítése körül és nagykövet, helytartó és birodalmi kancellár korában sikeres működésével szerzett, mindnyájunk friss emlékezetében vannak. A történelem emléket fog neki állítani és mi mindig hálással fogunk megemlékezni róla. Vilmos. (M. T. I.)

Kolera Tokajban.

Budapest, július 8. (Saját tud. táv.) Tokajból sürgönyzik, hogy ma ott egy Szalka Jánosné nevű napszámos asszony kolera nosztrasz tünetei között megbetegedett. Ez idén Magyarországon az első megbetegedés, ami képzelhető nagy rémületet idézett elő.

A berlini polgármester és Vilmos császár.

Berlin, jul. 8. (Saj. tud. táv.) Hammerstein belügyminiszter Bülow kancellárral és az államtanács fölterjesztést küldött Vilmos császárhoz, hogy Kaufmann tanácsost, Berlin város ujonnan választott polgármesterét ezen állásában erősítse meg. Vilmos *nem erősítette meg*, ami a birodalomban nagy feltűnést keltett.

Váltóhamisító földesur.

Budapest, július 8. (Saját tud. táv.) Moravky Rezső előkelő zsolnai földbirtokos, aki dúsgazdag ember hírében áll, 100.000 korona értékű váltót hamisított. Bűnét már nem palástolhatta tovább s önként jelentkezett a vizsgáló bírónál. Letartóztatták.

A osztrák városok kongresszusa.

St. Pölten, július 8. Az osztrák városok kongresszusa tiszteletére tegnap lakoma volt, a melyen Völkl polgármester ő felségére mondott pohárköszöntőt. A kongresszus hódoló táviratot küldött ő felségének, a ki arra táviratban fejezte ki köszönését. A lakoma után a kongresszus tagjai kirándultak Neltbe, ahol megnézték a benzékek kolostorát. Este parkünnepély volt a kongresszus tiszteletére. (Magyar Táv. I.)

A búr háború.

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) Brüsszelből távirják, hogy Botha telegramban ajánlotta Krüger elnöknek, hogy a Kitschener lord által tett feltételek alapján vessék végét a háborúnak. A búrok erre Kolvergumban Krüger elnöklete tiltakozó gyűlést tartottak s elhatározták, hogy a háborút folytatni fagják.

A khedive a szultánnál.

Konstantinápoly, július 8. A khedive tegnap kihallgatáson volt a szultánnál. Később a khedive tiszteletére lakoma volt a Jildiz-palotában. A khedive a Bosporus mellett levő konakjában fog lakni. (M. T. I.)

Roberts lord főparancsnok.

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) Londonból írják, hogy a kormány a szerdán tartandó minisztertanácsban Roberts lordot fogja megbízni a délafrikai főparancsnoksággal.

A bukaresti gyilkosság.

Szófia, július 8. Az államügyészség megtette vádindítványát Szarafov és társai ellen a bukaresti gyilkosságokban való részesség miatt. A Károly király elleni összeesküvés vádját elejtette az ügyészség. A tárgyalás valószínűleg augusztus elején lesz. (M. T. I.)

Beszűntetett expresszvonat.

Konstantinápoly, jul. 8. Minthogy a hebecsevoi vesztegzárt a keleti expresszvonat utasaira is kiterjesztették, az expresszvonat közlekedését holnaptól kezdve beszüntették. (M. T. I.)

A pestis.

Fokváros, július 8. Az utolsó 48 óra alatt itt egy újabb pestiseset fordult elő. Port-Elisabethben is konstataáltak pestiseseteket. (M. Táv. I.)

Wittek miniszter a Duna-csatornán.

Bécs, július 8. Witte vasutminiszter ma délelőtt Bischof osztályfőnök és több más hivatalnok társaságában bejárta a bécsi városi vasut Duna-csatornai vonalát. Az új vonal megnyitása valószínűleg augusztusban lesz.

Szabadon bocsájtott szerb tanítók.

Konstantinápoly, július 8. Grnics szerb követ újabb felszólalására a Prisztinában fogva tartott szerb tanítókat egy kivételével szabadon bocsájtották. A szerb követnek a török külügyminiszternél tett azzal a panasszal szemben, hogy Szlenicza környékén a szerb lakosok a török katonák folytonos támadásainak van kitéve, a Jildizhez közelálló körökben kijelenté, hogy a panaszban felhozott adatok helytelenek. Mindössze annyi történt, hogy egy szleniczai bég házát a bég személyes ellenségei fel akarták gyújtani. Egyébként az egész terület teljesen nyugodt. Teljesen alaptalan az az állítás is, hogy a török katonák zaklatták a szerb lakosságot, hogy fosztogatásokat követeljenek el. (M. T. I.)

Régi anyag,

ugymint

tégla cserép ablakok és ajtók

eladó.

Bővebb értesítést ad a honvéd láktanya építési vállalata.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Haváriidők.

Budapest, július 8.

Buza októberre	—	—	—	—	8 10
Buza áprilisra	—	—	—	—	—
Tengeri	—	—	—	—	5.16
Rozs okt.	—	—	—	—	6.88
Zab ápr.	—	—	—	—	6.36
Káposzta, repeze, aug.	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, július 8.

Osztrák hitel	—	—	—	—	664.75
Magyar hitel	—	—	—	—	668.—
Államvasút	—	—	—	—	655.—
Rimamurányi	—	—	—	—	446.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	447.25
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	118.—
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	92.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,5%	—	—	—	—	120.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,5%	—	—	—	—	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	92.75
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.20
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	173.50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	144.50
Osztrák járadékpapírban	—	—	—	—	98.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	98.75
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	117.60
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	95.75
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	140.—
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	16.40
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	640.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	636.50
Párisi vista	—	—	—	—	95.07
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	19.04
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	117.40
London vista	—	—	—	—	239.55
20 márkás arany	—	—	—	—	23.48

A szerkesztőség által.

Dr. VUCSKICS GYULA.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félic-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	indul	730	950	—	—	435	858
Vásártér	—	722	946	*1133	235	427	850
V.-Velence	—	740	1000	1149	301	445	915
Rontó	—	754	1014	1203	314	459	929
Püspök-fürdő	—	805	1025	1209	321	509	939
Félic-fürdő	érk.	817	1037	1220	332	521	951

Félic-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félic-fürdő	indul	820	1042	*1221	335	524	953
Püspök-fürdő	—	838	1100	1232	347	541	963
Rontó	—	842	1104	1236	351	545	967
V.-Velence	—	855	1117	1249	406	600	1013
Vásártér	—	905	1131	1264	421	608	1023
Nagyvárad	érk.	911	1127	—	—	615	1023

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

ELSŐ NAGYVÁRADI MECHANIKAI

Telefon-szám

398.

GŐZMOSÓDA.

Telefon-szám

398.

A legújabb angol és amerikai gépekkel felszerelve üzemét

Kolozsvári-utca 5. sz. gyártelepen megkezdte.

Elvállal minden minőségű fehérnemű, kelengye és függönyök teljes tisztítását (mosva és vasalva.)

A ruhaneműek a vállalat kocsiján hozatnak el és szállítatnak haza. A mosás tiszta vízvezetékkel történik és a ruha rongálása, a gépek szerkezeténél fogva teljesen ki van zárva, minek meggyőződése céljából a vállalat gyártelepén bárkit szívesen lát.

Videkről érkező küldeményeket 3 napon belül szállít. — Megrendelések telefon vagy levelező-lap útján történhetnek.

Első nagyváradai mechanikai gőzmosóda.

144-6-10

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,

vonalzatok,

gazdasági nyomtatványok,

egyházi, községi

és egyéb

hivatalos nyomtatványok,

körlevelek,

levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltnak.

Levélfek,

számlák, falragaszok,

báti meghívók,

tánczrendek, étlapok,

naplók,

palaczkfeliratok,

névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba

vágó nyomtatványok

készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.